

AZƏRBAYCAN

3-4 '92

АЗƏРБАЙҘАН
ААЫЧЫЛАР
БИРАИЈИНИН
АААЫГ
ЭДЭБИ-БЭДИИ
ОРГАНЫ

1923-чү илдэн
чыгыр

Редаксијанын
уиваны:
Багы — 370001,
Истиглалијјат күчəsi, 31,
V мартөбә,
Телефонлар:
Баш редактор мұвинни
68 мäs'ул катиб —
92-59-63
Шө'бөләр — 92-57-96,
92-76-55, 92-66-25,
мұнасибат —
93-24-69.

Фотојыгыма верилмиш
29.10.1991-чи ил.
Чапа имзаланмиш:
29.4.1992-чи ил.
Сифариш 2076.
Тиражы 5688.

Кагыз форматы
70×108/16 = 6,0 кагыз
вәрәги
12 чап вәрәги,
16,8 шәрти чап вәрәги.
Офсет үсулу илә
чап өдунур.

Цимәти 10 манат.

Багы шәһәри,
«АзәрбајҘан»
нәшријјатынын
мәтбәәси.

РЕДАКСИЈА КЕЈӘТИ

Баш редактор

Јусиф
СӨМӨДОГЛУ

Мәс'ул катиб

Баш редактор
мұвинни

Аббас
ЗАМАНОВ
Агамуса
АХУНДОВ
Габил
ИМАМВЕРДИЈЕВ
Әкрәм
ӘЛЛИСЛИ
Әлөкбәр
САЛАҺЗАДӘ
Иттигам
ГАСЫМЗАДӘ
Иса
ИСМАЈЫЛЗАДӘ
Иса
БҮСЕЈНОВ
Иси
МӨЛНКЗАДӘ
Исмајыл
ШЫХЛЫ
Јашар
ГАРАЈЕВ
Камал
АБДУЛЛАЈЕВ
Камил
ВӘЛИЈЕВ
Мирә
ИБРАҺИМОВ
Мөвлуд
СУЛЕЈМАНЛЫ
Наби
ХӨЗРИ
Сүлейман
ВӘЛИЈЕВ
Бүсөји
АРИФ
Чабир
НОВРИЗ

13289

Отуз сәккиз ил бундан әввәл охучулар «Дзәрбаҗчан» журналынын сәһифәләриндә јени бир мұәллифин имзасы илә таныш олдулар. «Көзмәсәм дә, көрмәсәм дә» адды бу ше'р Тофиг Меһдијевни, чәсарәтсиз дә олса, поезијада биринчи аддымы иди. Илләр кечәчәк, һәмин о кәһи — Тофиг Меһдијев Тофиг Маһмуд кими танынамаг.

Инди Тофиг Маһмудун алтмыш јашы тамам олур. Јашын-өмрүн бу зирвәсиндән керижә бојла-һапта һәјатыны бәднә сөзә һәср етмиш бир инсанын тәлеји көз өнүнә кәлир: ушаглар вә кәһчләр үчүн гәләмә алынан онларла һекәјә, повест, проза, јүзләрлә ше'р вә б. һамысы бир јердә ијирми китаб...

Он беш илдән чоһдур ки, Т. Маһмуд балачаларын севә-севә охудугу «Көјөрчин» журналынын баш редакторудур вә һәмин журнал ушаг әдәбијатынын күрсүсүнә чеврилибсә, бурада Т. Маһмудун бөјүк әмәји вар.

Илк ше'ри журналымызда چاپ олунмуш Тофиг Маһмуда јенә бу журнал васитәсилә јарадычылыг угурлары арзулајыр, редаксија әмөкдашлары вә охучулар адындан ону тәбрик едирик...

Тофиг МАҤМУД

АЛТМЫШ ЈАШЫМ

Нә вахт олду алтмыш јашым,
Бу алтмышы мән јашадым?
Дади-бидәд,
Нә сүр'әтлә кечди һәјәт!
Нечә учду, нечә кетди
Ушаглыгым, чаванлыгым?
Нечә солду, һарда итди
Рәнким-руһум, әлванлыгым.
Өмрүм кечди ишдә, күчдә,
Даним гајнар бир газандым.
Кизләнимәдим тиндә-күнчдә,
Тәкчә тәмиз ад газандым.
Санардым ки, бир улдуздум...
Хәјаллара кедә-кедә
Һәјәтымда чох удуздум.
Удузсам да, дејим ачыг,
Тәлејимдән килејим јох,
Ел јанында алным ачыг,
Јаланым јох, кәләјим јох...
Гошулмадым фикри дајаз,
Гәлби дајаз јалтагларә,
Чәтин иди мәнә бир аз,
Сығынмадым голтугларә...
Нә тез кечди, јаз гыш олду,
Јашым бирдән алтмыш олду!
Бир заманлар ишыг сачан
Од үрәјим һаны инди,
Әлләримдән учуб гачан
Көпәнәјим һаны инди?!
Учурдугум бир чәрпәләнк
Инди аја чатыр бәлкә,
Ојунчагым-бәбир, пәләнк,

Мешаларда жатыр бөлкө?!
 Будаглар мөңдүм чыккан,
 О чырпыдыгым гөзлөр ханы,
 Огрун-огрун мөнө бахан
 О һөжалы гызлар ханы?!
 Чавабыны лөжөгөтсиз
 Алды мөңдөн лөжөгөтлө,
 Тамам дөңдү сөдөгөтсиз
 Көрдүңү бир сөдөгөтлө...
 Даш атмадым өтөнлөрө
 Жалаң жолла кетмөдим мөн,
 Һатта пислик едөнлөрө
 Һеч вахт пислик етмөдим мөн.
 Давам едир гажыларым,
 Суалларым, чавабларым,
 Давам едир агрыларым,
 Ачыларым, азабларым!
 Чумачагым базарым жох,
 Умачагым күзларым жох,
 Горхмасам да келэн гышдан
 Көзлөмөжө баһарым жох...
 Нө тез кечди, иллэр, нө тез,
 Солду ачан күллөр, нө тез...
 Нө тез оладу алтмыш жашым,
 Сызды, догду
 шеһ, — көз жашым!
 Инанмырам көзүмө мөн,
 Инанмырам өзүмө мөн,
 Инанмырам, еј жашыдым,
 Алтмыш олуру жашым, адым,
 Гарибөдир, инанмырам,
 Бу алтмышы мөн жашадым?!

ТӘМИЗЛИК

Мешәнин бүллур кими
 Тәртәминдир һавасы,
 Һәфәс алыр һәм гушлар,
 Һәм онларын јувасы...
 Һә сүпүркә чөкиаир,
 Һә сәлигә, јыр-јыгыш.
 Тәмизләјир мешәни
 Күләк, күнәш, гар, јагыш.
 Зибилләмир торпагы
 Јарпагларын дүшмәји
 Сырыныб нахыш-нахыш
 Онун јорган-дөшәји...
 Сәһәр-ахшам мешәни
 Тутур ушаг јухусу,
 һавада дәниз әтри,
 Күләб, иннаб гоһусу...
 Тәмизләјир һәр јери
 Отлар, күллөр, чичәкләр,
 Кизилчә чыхыр үзә
 Морутлар, чижәләкләр...
 Әзкиләр, көбәләкләр...
 О мамырдыр гажаны
 Башдан-баша бүрүјөн,
 Јарпаглар, будаглардыр,
 Көтүкләрдир чүрүјөн...
 Бурда көзлә көрүнмәз
 Кизил бир дәниз галыр.
 Солан да, чүрүјөн дә
 Мешәдә тәмиз галыр.
 Һара баһсан, көрәрсән

Пөһрә тәмизлијини,
 Ачылан сәһәр кими
 Көрпә тәмизлијини...
 Һә һилә биләр мешә,
 Һә пахыллыг, нә дә кин,
 Сајрышар зәррөләри
 Тәмиз бир мөһәббәтин.
 Кизләниб варлыгында
 Дәнизлији мешәнин,
 Өзү кимидир елә
 Тәмизлији мешәнин!

ТАПМАГ ЧӘТИНДИР

Бир дәрәдә әлач олан
 Дәрди тапмаг чәтиндир.
 Чәмән дә мөһтач олан
 Әтри тапмаг чәтиндир.

Ағачларын пажы чох,
 Тиканларын тајы чох,
 Һәмәрдләрин сајы чох,
 Мәрди тапмаг чәтиндир.

Тәпә, мешә, даг, чәтир,
 Башдан-баша баг чәтир...
 Чөлдә болса да әтир,
 Чәтри тапмаг чәтиндир.

Ше'ри динләмәз бәрбәр,
 Кәл, оху мәнә әзбәр,
 Бир гызыла бәрәбәр
 Сәтри тапмаг чәтиндир!

Һәм анлајан, һәм ганан,
 Һәм дә ел үчүн јанан,
 Һәмнишә мөрд дајанан
 Сәдри тапмаг чәтиндир!

Јохса шөһрәт, јохса шан,
 Һә бәрг сачсын көһкөшан,
 Бүтөв ајдыр алышан,
 Бәдри тапмаг чәтиндир!

Јаддыгдыр — гәм көтирән,
 Гангал, тикан битирән,
 Азча дигтәт јетирән
 Гәдри тапмаг чәтиндир,
 Инсана фәрәһ верән
 Хәтри тапмаг чәтиндир,
 Гәдри тапмаг чәтиндир!

ДУРУЛ, ДӘНИЗ!

Бир көзәлсән... өз-өзүнә
 Вурул, дәниз, вурул, дәниз...
 Чеврил көјүн күзјүсүнә,
 Көјә ујгун гурул, дәниз!

Мин фыртына гөпә јенә,
 Гојнун даша, сәнкәрләнә,
 Ләнкәрләнә-ләнкәрләнә
 Бурул дәниз, бурул, дәниз!

Далгаларын ојаг олсун,
Каһ учурум, каһ даг олсун,
Күнәш сөнө баяраг олсун,
Булулларла сорул, дөниз!

Көзүмүз бахыр аллаһа,
Үмидимиз јох сабаһа...
Чалхаландын, бөсдир даһа,
Дурул, дөниз, дурул, дөниз!

ӘДАЛАТ, ҺӘГИГӘТ...

Бир достум варды,
Әдаләт ахтарырды,
Һәгигәт ахтарырды.
Кетди бир күн
Һәгигәти тапмаға,
Кетди бир күн
Әдаләти тапмаға...
Бу фикир, бу хәјалла
Кечә-күндүз јатмады...
Һәгигәтин даһынча,
Әдаләтин даһынча
Кетди
вә гајытмады...

